

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język hiszpański
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma arkusza:</i>	MJHP-R0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	21 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2024 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

- Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
- O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popęlnia błędy, które
 - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *no esta* zamiast *no está* w zadaniu 6.7.
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *consumpción* zamiast *un consumidor* w zadaniu 6.6.
 - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *no encuentran* zamiast *no establecen* w zadaniu 6.8.
 - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej
 - udziela odpowiedzi, która
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *una parte de algo* zamiast *una cuarta parte de algo* w zadaniu 3.2.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *si Romeo y Julieta vivieran hoy en día* zamiast *el futuro de Romeo y Julieta si vivieran hoy en día* w zadaniu 6.5.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *el origen y el significado* zamiast *el origen* w zadaniu 3.1.
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *los consumidores en supermercado* zamiast *los consumidores* w zadaniu 6.6.
 - udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu.
- Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku hiszpańskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
- Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku hiszpańskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
- Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	C
1.2.		II.3) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora wypowiedzi.	A
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A
1.4.			B
1.5.			D
1.6.		II.3) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora wypowiedzi.	D

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	D
2.2.			B
2.3.			F
2.4.			C
2.5.			A

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1246).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3.2.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i>		
3.3.	I. Znajomość środków językowych.		
3.4.	<i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		

Uszczegółowienia do zadania 3.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
el origen la procedencia

Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
el origen inicial los orígenes los principios los comienzos el inicio la proveniencia la aparición el nacimiento dos teorías del origen el origen y la edad	
origen la origen las orígenes	akceptuje się drobne błędy niezakłócające komunikacji

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
los diferentes significados la formación	odpowiedź niezgodna z tekstem
la historia	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
el origen y el significado	dwie odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga błędna
cuándo ni dónde apareció	odpowiedź nie jest spójna z fragmentem tekstu następującym po luce
el símbolo de la arroba moderno y hay que buscar en la Edad Media para encontrar el principio	odpowiedź przekracza limit wyrazów określony w zadaniu
el horrigen	użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst
dos teorías una teoría un símbolo	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna oraz nie jest spójna z fragmentem tekstu następującym po luce
el orijen	błąd zapisu w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku hiszpańskim

Zadanie 3.2.

Z odpowiedzi zdającego musi wynikać, że symbol @ w handlu oznaczał ogólnie jednostkę miary (stosowaną do różnych rodzajów produktów) lub czwartą część całości.

Nie jest akceptowana odpowiedź, w której zdający odnosi się np. tylko do wagi albo tylko do objętości jednego konkretnego rodzaju produktu. Taka odpowiedź jest traktowana jako niezgodna z tekstem.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
una unidad de medida una cuarta parte de algo	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
medida medición una (la) medida la unidad de medida medida para / de varios productos medición de productos (un) cuarto de algo	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
cuarta parte de agua una unidad de peso (diferentes) productos alimenticios correo productos físicos productos médicos	odpowiedź niezgodna z tekstem
una unidad una parte de algo	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
unidad de medida	użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst
un cuatro de algo una unidad medida	błąd zmieniający znaczenie wyrazu / wyrażenia
la quarta parte	błąd w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku hiszpańskim

Zadanie 3.3.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
los copistas	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
monjes los monjes y los copistas monjes copistas (los) copiadores	
los monges	akceptuje się błąd zapisu: <i>g</i> zamiast <i>j</i> w wyrazie <i>monje</i> (wyraz o niskiej frekwencji)

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
las monjas las copistas los escritores	odpowiedź niezgodna z tekstem
los monjes y las copistas	dwie odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga błędna
durante	odpowiedź nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę

Zadanie 3.4.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
ninguna función específica

Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
ninguna función / función ninguna (en el teclado) sus funciones función (especial) (concreta) (un, su) uso específico ninguna utilidad (en los teclados)	
ningún función	akceptuje się drobne błędy niezakłócające komunikacji

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
sería perfecto separar las letras los teclados	odpowiedź nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentem tekstu poprzedzającym lukę
nombre de usuario su sitio en el teclado	odpowiedź niezgodna z tekstem
ninguna importancia en el teclado	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
espección especial	użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst
significación / significado	odpowiedź wieloznaczna
ningún función significo	błędy zaburzające komunikację

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 3.
3.1.	el orijen
3.2.	(una) quarta parte de algo

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
4.2.			A
4.3.			B
4.4.			A
4.5.			C

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	E
5.2.			C
5.3.			F
5.4.			D
5.5.			B

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
6.2.		III.2) Zdający określa [...] postawy nadawcy/autora tekstu.	D
6.3.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
6.4.		III.2) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora tekstu.	A

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	
6.6.		VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	
6.7.			III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.8.			III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		
	I. Znajomość środków językowych.		
	<i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		

Uszczegółowienia do zadania 6.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.5.

Aby odpowiedź została zaakceptowana, zdający musi odnieść się w niej do losów / historii miłości Romea i Julii w czasach współczesnych.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
el final de la relación entre Romeo y Julieta si vivieran en el siglo XXI la historia de Romeo y Julieta en la actualidad el futuro de Romeo y Julieta si vivieran hoy en día	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
la historia de Romeo y Julia en el siglo XXI	akceptuje się błąd w imieniu bohaterki dramatu
la vida de Romeo y Julieta hoy en día la situación si Romeo y Julieta vivieran en el mundo actual la relación de Romeo y Julieta hoy en día el amor de Romeo y Julieta en la actualidad el amor de los amantes más famosos de la historia hoy	
la actuación (la actitud) de la Julieta actual la historia de Julia en el siglo XXI el destino de Julieta si viviera hoy	akceptuje się odpowiedź odnoszącą się wyłącznie do Julii
la historia de Romeo y Julieta si vivirían (vivieron) en el siglo XXI la historia de Romeo y Julieta en caso si vivieran actualmente	akceptuje się błędy niezakłócające komunikacji

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
el amor verdadero el motivo para quitarse la vida	odpowiedź niezgodna z tekstem
la reacción de Romeo y Julieta en la actualidad	odpowiedź niejasna
la historia de Julia la historia de amor de Romeo y Julieta la situación hoy en día la Julieta de nuestros tiempos la pareja de Romeo y Julieta en la actualidad el fin de la historia sin morir de las personas	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
si Romeo y Julieta vivieran hoy en día	odpowiedź nie jest spójna z fragmentem tekstu poprzedzającym lukę
libertad para casarse o vivir una relación liberal	odpowiedź niezgodna z tekstem oraz niełączyca się logicznie z fragmentem tekstu poprzedzającym lukę

Zadanie 6.6.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
los (simples) consumidores de productos los (simples) consumidores del mercado	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
los consumidores un consumidor capitalismo que consiste en «usar y tirar» los compradores	
consumir los productos	akceptuje się użycie czasownika <i>consumir</i> zamiast rzeczownika <i>consumidor</i>

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
los amantes famosos Romeo y Julieta	odpowiedź niezgodna z tekstem
los consumidores en supermercado	podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem
las películas y de los libros la relación	odpowiedź nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę
capitalismo	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
consumpción	użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst

Zadanie 6.7.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
(ya) no está	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
ha dejado de ser no es	akceptuje się błędy w użyciu czasowników ser/estar
(ya) no sigue no queda no está tan ya no tiene sentido	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
está	odpowiedź niezgodna z tekstem
ya no existe en fue reemplazada con	odpowiedź nie łączy się logicznie i nie jest spójna z fragmentem tekstu następującym po luce
no esta	błąd zmieniający znaczenie wyrazu

Zadanie 6.8.

Akceptuje się tylko taką odpowiedź, z której wynika że w obecnych czasach związki są nietrwale.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
no establecen no son capaces de mantener / crear / establecer	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
tienen problemas para mantener encuentran difícil mantener no pueden tener / mantener / establecer no pueden conservar no forman no tienen no crean evitan	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
crean / establecen / forman / suelen tener	odpowiedź niezgodna z tekstem
no encuentran	odpowiedź niejasna
no pueden sobrellevar con no son capaces no viven no son como las parejas del pasado	odpowiedź nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentem tekstu następującym po luce

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	C
7.2.			D
7.3.			A
7.4.			A
7.5.			C
7.6.			D

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	veces
8.2.			a
8.3.			se / las
8.4.			uso / empleo

Zadanie	Przykładowe niepoprawne odpowiedzi
8.1.	vezes
8.2.	de / por
8.3.	sacadas / tomadas / hechas / les / los
8.4.	estilo / acento / variante / acentuación

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
9.2.		
9.3.		
9.4.		

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Poprawna odpowiedź
9.1.	a (un) buen precio / por un buen precio / que tenía (había tenido) (un) buen precio
9.2.	hubiera (hubiese) actuado de otra manera
9.3.	la más lista de todas las (todos los) / más lista que todos los (todas las) / más lista que todos los demás (todas las demás)
9.4.	tengas ganas de ver / tengas ganas de ir a ver / hayas tenido ganas de ver / tuvieras (tuvieses) ganas de ver

Zadanie	Przykładowe niepoprawne odpowiedzi
9.1.	por un precio bueno / a bueno precio / a precio que les pareció bueno / en el buen precio / que tuvo un buen precio / de buen precio / al buen precio
9.2.	actuara (actuase, actuaba) de otra manera / hubiera (hubiese) actuado en otra manera
9.3.	tan lista como todos los
9.4.	tienes (has tenido, tuviste) ganas de ver / tengas ganas a (en) ver

Uwagi do zadań 8. i 9.

- Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza sześciu wyrazów.
- Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie, pod warunkiem że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8.
8.1.	vezes, veses

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9.
9.1.	a (un) buen presio
9.2.	huviera actúado de otra manera
9.3.	la mas lista de todas las (todos los)

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat wybrany przez Ciebie. Zakreśl jego numer.

1. Wielu uczniów kończących szkołę średnią zadaje sobie pytanie: czy warto iść na studia? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do takich aspektów jak:
 - rozwijanie własnych zainteresowań
 - finanse.
2. W ramach wolontariatu pracowałeś(-aś) w czasie wakacji jako asystent/asystentka wychowawcy na obozie wypoczynkowym dla dzieci. Napisz **artykuł**, w którym przedstawiś program szkolenia, które poprzedziło Twój wyjazd na ten obóz, oraz zrelacjonujesz zdarzenie, do którego doszło na obozie, wymagające wykorzystania w praktyce umiejętności zdobytych podczas szkolenia.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.2. Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
	W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.			
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny	

2. Pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
3. Drugi element tematu		zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztafpowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L			
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Jeżeli zdający tworzy wypowiedź w innej formie niż wskazana w temacie (np. pisze list zamiast rozprawki), praca jest kwalifikowana we wszystkich elementach formy na poziom 0.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0–1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Wielu uczniów kończących szkołę średnią zadaje sobie pytanie: czy warto iść na studia? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do takich aspektów jak:

- rozwijanie własnych zainteresowań
- finanse.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Ten typ rozprawki umożliwia zdającemu wyrażenie własnej opinii odnośnie problemu określonego w temacie wypowiedzi, bez konieczności przedstawienia dwustronnej argumentacji („za i przeciw”). W wypowiedzi należy natomiast uwzględnić wskazane w poleceniu aspekty.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się w niej do kwestii studiowania na wyższej uczelni oraz wyrażenie własnej opinii na ten temat.
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi wyrazić swoją opinię, czy warto studiować w szkole wyższej, np. *Yo estoy convencido de que vale la pena hacer una carrera universitaria.*
3. Teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jeśli jest pytaniem, które nie pozwala na określenie, jakie stanowisko zajmuje zdający w kwestii studiowania w szkole wyższej, np. *¿De verdad es aconsejable hacer estudios superiores?* Uznaje się ją wtedy za odbiegającą od tematu.
4. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że coraz mniej osób jest zainteresowanych studiami wyższymi, nie jest tezą, np. *Muchos estudiantes se preguntan si vale la pena ir a la universidad.*
5. We wstępie nie wymaga się uwzględnienia podanych w poleceniu aspektów.
6. Stanowisko wyrażone w tezie musi być spójne z treścią rozwinięcia rozprawki. Teza jest kwalifikowana jako „nie w pełni zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu”, jeśli na przykład:
 - zdający pomija w rozwinięciu kwestie zasygnalizowane w tezie, np. uwzględnia w tezie oba elementy tematu – rozwijanie własnych zainteresowań oraz aspekt finansowy –, a w rozwinięciu omawia tylko jeden z nich lub w tezie stwierdza, że studiowanie na wyższej uczelni ma zarówno dobre, jak i złe strony, a w rozwinięciu nie odnosi się w ogóle do zalet studiowania.
 - zdający wprowadza w rozwinięciu argumenty, które są sprzeczne z tezą (np. teza zapowiada omawianie pozytywnych stron podjęcia studiów na wyższej uczelni, a w rozwinięciu przedstawione są również negatywne strony studiowania). Podanie argumentów sprzecznych z postawioną tezą jest akceptowane pod warunkiem, że zdający wskazuje na poglądy innych osób po to, żeby wyjaśnić, dlaczego się z nimi nie zgadza, np. *Muchos jóvenes no comparten mi opinión. Creen que hacer una carrera universitaria significa perder el tiempo. No obstante, yo no estoy de acuerdo con ellos.*
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
8. Akceptuje się tezę, w której zdający ogranicza się do użycia czasownika *estudiar* lub wyrażenia *hacer estudios* (zamiast np. *estudiar en la universidad, hacer estudios superiores*).
9. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *Hacer una carrera universitaria tiene muchos pluses; Vale la pena ir al universario.; En mi opinión, atender la universidad tiene solo desventajas.*
10. Teza, w której komunikacja jest zakłócona w kluczowych elementach, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *Creo que vale la pena ir al universario.; En mi opinión, cada persona joven debe ir a los estudios.*
11. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

En mi opinión, tener una formación académica es muy importante y nos beneficia.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
¿Nos beneficia estudiar en una universidad?	teza odbiegająca od tematu
Muchos jóvenes consideran que deben hacer estudios superiores.	brak tezy
Vale la pena estudiar para tener el título de bachiller.	teza niezgodna z tematem (brak nawiązania do studiów wyższych)

Elementy tematu

Elementami są: (1) rozwijanie własnych zainteresowań i (2) finanse.

(1) rozwijanie własnych zainteresowań

Zdający powinien wyrazić swoją opinię dotyczącą wpływu studiów, pozytywnego i/lub negatywnego, na rozwijanie własnych zainteresowań, np.:

- pogłębianie wiedzy na dany temat dzięki dostępowi do ciekawych i różnorodnych źródeł informacji
- możliwość uprawiania sportu w klubach studenckich/akademickich
- możliwość poznania innych osób o takich samych lub podobnych zainteresowaniach
- brak czasu spowodowany obciążeniem nauką.

(2) finanse

Zdający powinien odnieść się do aspektu finansowego, np.:

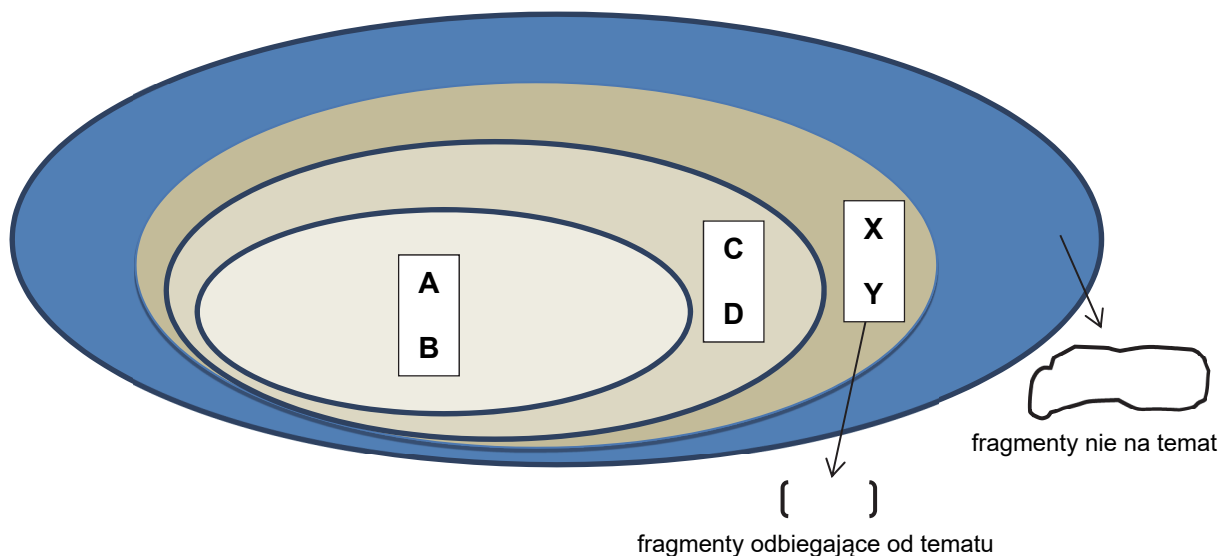
- możliwość wykonywania w przyszłości dobrze płatnego zawodu / dobrze płatnej pracy
- obciążenia finansowe związane ze studiowaniem (czesne, koszty zakwaterowania i utrzymania itp.)
- zależność finansowa od rodziny
- możliwość łączenia pracy ze studiami
- koszty związane z przygotowaniem do podjęcia studiów (korepetycje, kursy przygotowawcze, itp.).

Jeżeli zdający nie odnosi się w swojej pracy bezpośrednio do studiów wyższych (np. w całej pracy używa jedynie czasownika *estudiar*), ale przedstawione argumenty nie wykluczają, że chodzi o naukę na wyższej uczelni, to argumentacja jest uznawana za realizację elementu polecenia. W przeciwnym wypadku, przedstawione argumenty nie są uznawane za realizację elementów tematu.

Zgodność z tematem

Wielu uczniów kończących szkołę średnią zadaje sobie pytanie: czy warto iść na studia? Napisz **rozwprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię na ten temat, odnosząc się do takich aspektów jak: } „główka” tematu

- rozwijanie własnych zainteresowań
 - finanse.
- } elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - kontakty z rodziną (bez nawiązania do kwestii finansowych)
 - stres związany z egzaminami
 - wymiana studencka bez nawiązania do aspektów wymienionych w poleceniu
 - prestiż społeczny
 - nawiązywanie przyjaźni (bez nawiązania do kwestii rozwijania własnych zainteresowań).

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - dostępność studiów wyższych w aspekcie historycznym.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - rozważania na temat zasadności zadawania prac domowych w szkole średniej.Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
- 4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
- 5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia, które są kluczowe dla pracy (np. *ir al universo*, *atender la universidad*, *ir al universario* zamiast *ir a la universidad / estudiar en la universidad*), ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
- 6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
- 7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
- 8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
- 9. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki
En conclusión, estudiar en la universidad tiene tanto sus ventajas como desventajas.
Creo que he demostrado que vale la pena hacer estudios superiores.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

W ramach wolontariatu pracowałeś(-aś) w czasie wakacji jako asystent/asystentka wychowawcy na obozie wypoczynkowym dla dzieci. Napisz **artykuł**, w którym przedstawiś program szkolenia, które poprzedziło Twój wyjazd na ten obóz, oraz zrelacjonujesz zdarzenie, do którego doszło na obozie, wymagające wykorzystania w praktyce umiejętności zdobytych podczas szkolenia.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający może, ale nie musi, odnieść się na przykład do kwestii:

- sprawowania opieki nad grupą dzieci na obozie
- odpowiedzialności za życie i zdrowie wychowanków
- satysfakcji z pracy z dziećmi
- udziału w wolontariacie w czasie wakacji
- potrzeby przygotowania do pełnienia określonej funkcji.

Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do problemu przedstawionego w temacie.

Przykład wstępu zgodnego z tematem i ciekawego	Przykład wstępu schematycznego
Si tenéis hermanos pequeños, sabéis perfectamente que cuidar de los niños no es una tarea para todos, sobre todo cuando se trata de una docena de “enanos”, y se es ayudante de monitor en un campamento para niños.	El verano pasado fui ayudante de monitor en un campamento para niños.

Elementy tematu

Elementami są: (1) przedstawienie programu szkolenia, które poprzedziło wyjazd piszącego na obóz oraz (2) zrelacjonowanie zdarzenia, do którego doszło na obozie, wymagającego wykorzystania w praktyce umiejętności zdobytych podczas szkolenia.

(1) przedstawienie programu szkolenia, które poprzedziło wyjazd piszącego na obóz

Wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający poinformował, co składało się na program szkolenia. Wypowiedź powinna zawierać informacje dotyczące na przykład:

- tematów zajęć (zdrowie, gry i zabawy, czas wolny, relacje w grupie, utrzymanie dyscypliny, przestrzeganie regulaminu, sytuacje kryzysowe itp.)
- typu zajęć (warsztaty, wykłady / zajęcia teoretyczne lub praktyczne)
- osób prowadzących zajęcia (kwalifikacje, doświadczenie).

Zdający może zrealizować ten element tematu, przedstawiając jeden typ zajęć prowadzony przez jedną osobę, np. tylko warsztaty z psychologiem.

Zdający nie musi informować, że osobiście wziął udział w szkoleniu, ale kontekst nie powinien tego wykluczać.

(2) zrelacjonowanie zdarzenia, do którego doszło na obozie, wymagającego wykorzystania w praktyce umiejętności zdobytych podczas szkolenia.

Aby drugi element tematu został uznany za zrealizowany, wymagane jest zrelacjonowanie zdarzenia, do którego doszło na obozie, wymagającego wykorzystania w praktyce umiejętności zdobytych podczas szkolenia.

Jeżeli zdający zamiast relacjonować jedno zdarzenie ogranicza się do wymienienia kilku zdarzeń, do których doszło na obozie, wskazując przy tym, jak wykorzystano w praktyce umiejętności zdobyte podczas szkolenia, to taka realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

Nie jest akceptowana wypowiedź, w której zdający ogranicza się do zrelacjonowania zdarzenia, do którego doszło na obozie, bez nawiązania do wykorzystania umiejętności nabytych w trakcie szkolenia.

Zgodność z tematem

W ramach wolontariatu pracowałeś(-aś) w czasie wakacji jako asystent/asystentka wychowawcy na obozie wypoczynkowym dla dzieci. Napisz **artykuł**, w którym: } „główka” tematu

przedstawisz program szkolenia, które poprzedziło Twój wyjazd na ten obóz, oraz } element 1.

zrelacjonujesz zdarzenie, do którego doszło na obozie, wymagające wykorzystania w praktyce umiejętności zdobytych podczas szkolenia. } element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - przedstawienie zakresu obowiązków asystenta wychowawcy
 - opinia o wychowawcy, którego piszący był asystentem
 - zalety i wady pracy jako wolontariusz w czasie wakacji.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - opis różnych form wypoczynku dzieci podczas wakacji.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - opis podróży wakacyjnej.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

- Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
- Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
- Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
- W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
- Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypowiedzi.

Przykład schematycznego zakończenia artykułu

En conclusión, la experiencia como ayudante de monitor fue muy útil.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. *Estimados señores*.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.

7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymagania określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu

zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swobodnego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *simpático, interesante, bonito*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *volver a ver* zamiast *ver otra vez*; *trabaja de camarero* zamiast *trabaja como camarero*; *acaba de salir* zamiast *ha salido hace un rato*).

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *El libro fue escrito a mediados de siglo pasado*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (qzać) w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	{Fragment nie na temat.}
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160** wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym* (takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego). Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *película, banda*, np. *la telenovela "M jak miłość"*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *He leído Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie jest podkreślane

- linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
 10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
 11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *en casa* (2 wyrazy), *por esos chicos* (3 wyrazy), *10.01.2015* (1 wyraz), *10 de enero de 2015* (5 wyrazów), *1780* (1 wyraz).
2. Jako jeden wyraz liczone są
 - wyrazy łączone dywizem
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *sms*, *s.f.*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* = 1 wyraz, *el siglo XX* = 3 wyrazy.
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. „buźki”).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Ayer perdí el teléfono en sklep obuwniczy.* – 7 wyrazów.